

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz
www.finarbitr.cz

Evidenční číslo:
FA/13695/2015
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci):
FA/SU/535/2014

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl podle ustanovení § 16 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 24 zákona o finančním arbitrovi a přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), v řízení zahájeném dne 14. 11. 2014 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi na návrh ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti ESSOX s. r. o., IČO 26764652, se sídlem Senovážné náměstí 231/7, 370 21 České Budějovice, zapsané v obchodním rejstříku vedeném krajským soudem v Českých Budějovicích, spisová značka C 12814, zastoupené na základě plné moci ze dne 3. 12. 2014 JUDr. Luděk Chvostou, advokátem ev. č. ČAK 02911, White & Case (Europe), LLP, se sídlem Na Příkopě 14, 110 00 Praha 1 (dále jen „Instituce“), o námitkách Navrhovatele ze dne 27. 10. 2015, evid. č. FA/12836/2015, proti nález finančního arbitra ze dne 12. 10. 2015, evid. č. FA/10407/2015 (dále jen „Nález“), takto:

Námitky navrhovatele ■ doručené finančnímu arbitrovi dne 27. 10. 2015, evid. č. FA/12836/2015, se zamítají a nález finančního arbitra ze dne 12. 10. 2015, evid. č. FA/10407/2015, se podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

O d ů v o d n ě n í :

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se v řízení před finančním arbitrem domáhá po Instituci vyčíslení snížení nákladů předčasně splaceného spotřebitelského úvěru ve smyslu relevantní právní úpravy, resp. vrácení peněžních prostředků ve výši, která představuje rozdíl mezi částkou zaplacenou Navrhovatelem na pokyn Instituce při předčasném splacení úvěru a částkou, kterou měl Navrhovatel zaplatit v případě, že by Instituce částku potřebnou pro předčasné splacení vyčíslila správně.

Finanční arbitr při rozhodování o návrhu v Nálezu vyšel ze zjištění, že Navrhovatel s Institucí uzavřel dne 24. 1. 2014 Smlouvu o úvěru č. ■, jejímž předmětem byl závazek Instituce poskytnout Navrhovateli peněžní prostředky ve výši 449.501,- Kč a závazek Navrhovatele peněžní prostředky Instituci ve sjednané době a dohodnutým způsobem vrátit společně s úroky

(dále jen „Smlouva o úvěru“). Současně finanční arbitr zjistil, že Smlouva o úvěru zanikla dne 20. 3. 2014, v důsledku předčasného splacení poskytnutého úvěru Navrhovatelem a že Navrhovatel v den uzavření Smlouvy o úvěru uhradil poplatek za sjednání Smlouvy o úvěru ve výši 52.415,- Kč (dále jen „Poplatek za sjednání smlouvy“).

Finanční arbitr v Nálezu konstatoval, že povinnost Navrhovatele zaplatit tento poplatek si strany sporu ve Smlouvě o úvěru sjednaly platně.

Finanční arbitr současně konstatoval, že Smlouva o úvěru představuje smlouvu, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr ve smyslu zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), a přestože byl Poplatek za sjednání smlouvy součástí celkových nákladů Smlouvy o úvěru, ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru se na něj nevztahuje, neboť Navrhovatel ho uhradil v době před předčasným splacením poskytnutého úvěru. Navrhovatel proto nemá nárok na vrácení ani jeho poměrné části.

Finanční arbitr zároveň posoudil, zda Instituce při vyčíslení částky potřebné pro předčasné splacení úvěru Navrhovatelem započítala rovněž úrok a další náklady spotřebitelského úvěru ve správné výši ve smyslu § 15 zákona o spotřebitelském úvěru, jak Navrhovatel ve svém návrhu požadoval. Finanční arbitr nezjistil pochybení Instituce až na to, že Instituce účtovala Navrhovateli úroky z čerpané jistiny až do dne 24. 3. 2014, ačkoli Smlouva o úvěru zanikla již dne 20. 3. 2014. Finanční arbitr zjistil, že v částce ve výši 907,42 Kč se Instituce na úkor Navrhovatele bezdůvodně obohatila, když tato částka představuje plnění bez právního důvodu podle ustanovení § 2991 odst. 2 zákona č. 9/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“).

Finanční arbitr na základě posouzení shromážděných podkladů a podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhodl ve věci nálezem tak, že Instituci uložil povinnost vydat bezdůvodné obohacení ve výši 907,42 Kč Navrhovateli a v částce 50.415,59 Kč návrh Navrhovatele zamítl. Současně finanční arbitr uložil Instituci v souladu s § 17a zákona o finančním arbitrovi pokutu ve výši 15.000,- Kč.

3. Námitky Navrhovatele proti Nálezu

Navrhovatel rozporuje částku, kterou mu finanční arbitr v Nálezu přiznal (907,42 Kč), resp. kterou mu nepřiznal. Navrhovatel namítá, že se nedomáhá přezkoumání částky 50.415,59 Kč uvedené ve výroku II. Nálezu, neboť takovou částku ani nepožadoval, ale nesouhlasí ani s částkou ve výši 907,42 Kč, kterou mu finanční arbitr přiznal ve výroku I. Nálezu a požaduje částku ve výši 40.107,46 Kč.

Navrhovatel tvrdí, že neporušil žádnou svou smluvní ani jinou povinnost a žádá naopak o posouzení toho, zda Instituce neporušila § 15 odst. 1 a 3 zákona o spotřebitelském úvěru. Navrhovatel odkazuje na § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, zvýrazněním textu pak především na slova „[n]ení-li tato doba delší než jeden rok, nesmí výše náhrady nákladů přesáhnout 0,5% z předčasně splacené části celkové výše spotřebitelského úvěru“. Podle Navrhovatele v Nálezu absentuje výpočet celkové výše náhrady nákladů ve smyslu tohoto ustanovení.

Navrhovatel v námitkách oponuje i dalším závěrům finančního arbitra obsaženým v odůvodnění Nálezu. Navrhovatel tvrdí, že jej Instituce měla jako svého klienta informovat o smluvním

vztahu mezi Institucí a společností AAA AUTO a.s. (dále jen „Prodejce“). Částka ve výši 87.358,- Kč, kterou měla Instituce uhradit Prodejci, je pro Navrhovatele „novum“. Navrhovatel dále rozporuje tvrzení Instituce, že neměl peněžní prostředky na úhradu Poplatku za sjednání smlouvy a že by se s Institucí dohodl na navýšení poskytnutého úvěru o tento poplatek.

4. Vyjádření Instituce k námitkám Navrhovatele

Instituce tvrdí, že námitky „*postrádají nejen jakoukoli relevanci, ale i logiku a vůbec souvislé vyličení toho, co za konkrétní pochybení navrhovatel v postupu Arbitra spatřuje*“.

Podle Instituce byl Navrhovatel s Poplatkem za sjednání smlouvy seznámen jak ve Smlouvě o úvěru a v obchodních podmínkách ke Smlouvě o úvěru č. ■ ze dne 1. 1. 2014 (dále jen „Obchodní podmínky“), tak v předsmuvních informacích či přehledu plateb, který je také součástí této smlouvy (dále jen „Přehled plateb“).

Instituce tvrdí, že Navrhovatel o Poplatku za sjednání smlouvy věděl, když kupní cena automobilu kupovaného u Prodejce činila po započtení přímé platby 397.086,- Kč a přitom si Navrhovatel bral u Instituce úvěr ve výši 449.501,- Kč, tj. částku vyšší právě o Poplatek za sjednání smlouvy. Podle Instituce nelze věřit tomu, že by „*navrhovatel podepsal smlouvu o úvěru znějící na určitou konkrétní částku, ale přitom zároveň netušil, kolik a na co si půjčuje*“.

Instituce argumentuje, že finanční arbitr v Nálezu dostatečně vysvětlil své úvahy při výpočtu částky určené k předčasnému splacení úvěru a naopak, že Navrhovatel nijak neodůvodnil, proč by mu měl finanční arbitr přiznat více než částku ve výši 907,42 Kč.

Stran námitky Navrhovatele o absenci výpočtu celkové výše náhrady nákladů na základě druhé věty § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru (0,5%) Instituce uzavírá, že toto ustanovení nelze na posuzovanou věc použít.

5. Řízení o námitkách

Finanční arbitr podle ustanovení § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr není vázán návrhem a aktivně opatřuje podklady pro rozhodnutí; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady jak jednotlivě, tak ve vzájemné souvislosti.

Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dává stranám sporu právo podat proti nálezů finančního arbitra odůvodněné námitky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení nálezů. Včasné podané námitky mají odkladný účinek. Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který nález buď potvrdí, nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr přiměřeně podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. ustanovení § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a n. správního řádu).

Navrhovatel podal proti Nálezu námitky v zákonem stanovené lhůtě ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Finanční arbitr je posoudil podle tohoto ustanovení a přiměřeně podle ustanovení § 81, 82 a 83 správního řádu jako přípustné.

Finanční arbitr tedy přezkoumal soulad Nálezu a řízení, které vydání Nálezu předcházelo, s právními předpisy, správnost napadeného Nálezu pak přezkoumal v rozsahu námitek Navrhovatele (srov. ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu).

Námitku Navrhovatele, že finanční arbitr rozhodoval o částce vyšší, než kterou Navrhovatel požadoval, finanční arbitr odmítá.

Výše plnění ve výši 51.323,01 Kč, o které finanční arbitr rozhodoval v Nálezu, vyplynula v průběhu řízení ze shromážděných podkladů, zejména od Navrhovatele. Zjednodušeně řečeno, Navrhovatel nesouhlasil s tím, že v případě předčasného splacení spotřebitelského úvěru Instituce nekrátí poměrně i Poplatek za sjednání smlouvy a současně rozporoval celkovou částku, kterou mu Instituce určila zaplatit v souvislosti s předčasným splacením úvěru.

Finanční arbitr tedy za předmět sporu převzal nárok na zaplacení částky 51.323,01 Kč, tedy stejné částky, kterou Navrhovatel uplatnil ve výzvě adresované Instituci před zahájením řízení u finančního arbitra. Současně finanční arbitr posoudil, zda Instituce provedla výpočet částky určené k předčasnému splacení úvěru v souladu s § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.

Finanční arbitr nezjistil ani nekonstatoval, že by předčasným splacením úvěru Navrhovatel porušil zákonem nebo smluvně převzatou povinnost, naopak Navrhovatel vykonal své právo, které mu zákon o spotřebitelském úvěru přiznává, když podle věty první § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru platí, že „[s]potřebitel je oprávněn spotřebitelský úvěr zcela nebo zčásti splatit kdykoliv po dobu trvání spotřebitelského úvěru“.

Pokud tedy smluvní vztah mezi stranami sporu na základě Smlouvy o úvěru trval pouhé dva měsíce, měl Navrhovatel nárok na poměrné snížení celkových nákladů spotřebitelského úvěru.

Ustanovení § 15 odst. 1 věty druhé zákona o spotřebitelském úvěru pro případ předčasného splacení spotřebitelského úvěru stanoví, že „[v] takovém případě má spotřebitel právo na snížení celkových nákladů spotřebitelského úvěru o výši úroku a dalších nákladů, které by byl spotřebitel povinen platit v případě, kdy by nedošlo k předčasnému splacení spotřebitelského úvěru“. Výkladem tohoto ustanovení nelze dojít k jinému závěru, než že snížení se týká pouze těch nákladů, které spotřebitel (rozuměj v posuzovaném případě Navrhovatel) teprve měl vynaložit v případě, že by smluvní vztah dále trval, naopak veškeré náklady, které již fakticky vynaložil, zpětně krátit nelze.

Ustanovení § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru stanoví hranici, kterou nesmí přesáhnout nutně a objektivně odůvodněné náklady věřitele (rozuměj v posuzovaném případě Instituce), které mu vznikly v přímé souvislosti s předčasným splacením úvěru. Těmito náklady není ani úrok, ani další náklady, „které by byl spotřebitel povinen platit v případě, kdy by nedošlo k předčasnému splacení spotřebitelského úvěru“, když se naopak jedná o náklady, které Navrhovatel musí hradit pouze a jen proto, že předčasně splácí úvěr. Poplatek za sjednání smlouvy proto takovým nákladem není ani být nemůže.

Co se tedy týče Poplatku za sjednání smlouvy, finanční arbitr v Nálezu podrobně vysvětlil, že Poplatek za sjednání smlouvy Navrhovatel zaplatil na počátku smluvního vztahu v plné výši a že

proto nemá právo na vrácení ani jeho poměrné části, a to podle § 15 odst. 1 ani § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru. Na tomto závěru finanční arbitr setrvává.

Oproti tomu úrok věřitel musí zkrátit vždy. Ve vztahu k němu pak finanční arbitr v Nálezu konstatoval na straně Instituce porušení § 15 odst. 1 věty druhé zákona o spotřebitelském úvěru, když uzavřel, že Smlouva o úvěru zanikla předčasným splacením již ke dni 20. 3. 2014, a nikoliv ke dni 24. 3. 2014, jak tvrdila Instituce. Instituce si mohla úrok nárokovat pouze do tohoto data. Finanční arbitr proto přepočítal částku potřebnou pro předčasné splacení poskytnutého úvěru a zjistil, že Instituce Navrhovateli neoprávněně náúčtovala úrok za období od 21. 3. 2014 do 24. 3. 2014 a je tedy povinna Navrhovateli vydat bezdůvodné obohacení ve výši 907,42 Kč.

Finanční arbitr v Nálezu provedl velmi podrobný výpočet částky, kterou Instituce po Navrhovateli požadovala, a zjistil, že Instituce po Navrhovateli požadovala vrácení jistiny, snížený úrok (byť nesprávně vypočtený) a náhradu nákladů, které jí vznikly v souvislosti s předčasným splacením úvěru ve výši 1 % z předčasně splácené jistiny v souladu se zákonem.

Věta druhá ustanovení § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, která stanoví výši této náhrady pouze na 0,5 %, se totiž použije pouze v případě, že dlužník předčasné splatí úvěr až ke konci jeho původně sjednané doby trvání, tzn. zbývala-li by do původně sjednaného data ukončení smlouvy doba rovna nebo kratší jednoho roku (rozuměj například v situaci, že předpokládaná doba ukončení úvěru je 31. 12. 2020 a dlužník úvěr splatí kdykoli v průběhu tohoto roku 2020, avšak pouze a jen v tomto roce, nikoli dříve).

Navrhovatel předčasně splatil úvěr sjednaný Smlouvou o úvěru ze dne 24. 1. 2014 dne 20. 3. 2014, tedy po uplynutí necelých dvou měsíců trvání této smlouvy. Předpokládanou splatnost poslední splátky si strany sporu sjednaly ke dni 24. 1. 2018, jak vyplývá například z Přehledu plateb. Je tak evidentní, že druhou větu § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, která počítá s dobou kratší než jeden rok, nelze na posuzovanou věc použít a není tak potřeba zabývat se ani výpočtem v jejím smyslu.

Finanční arbitr tedy mohl Navrhovateli přiznat v řízení pouze částku 907,42 Kč (viz výrok I. Nálezu), a to z titulu chybně vypočteného úroku v případě předčasného splacení úvěru.

Ve výroku II. Nálezu proto finanční arbitr musel zbývajíc část Navrhovatelova požadavku jako rozdíl částek 51.323,01 Kč (rozuměj Poplatek za sjednání smlouvy sníženému o jeho 1/48 jako částky, kterou Navrhovatel po Instituci požadoval již před zahájením řízení před finančním arbitrem) a 907,42 Kč (rozuměj neoprávněně účtované úroky), tj. v částce 50.415,59 Kč, zamítnout.

Ostatní námitky Navrhovatele směřují pouze do odůvodnění Nálezu a jsou proto ve smyslu § 82 odst. 1 věty druhé správního řádu nepřipustné.

Přesto, v bodu 8.3 Nálezu finanční arbitr podrobně vysvětlil, z jakého důvodu považuje Poplatek za sjednání smlouvy za platně sjednaný, proč o něm Navrhovatel věděl nebo musel vědět, když problém neshledal ani v tom, že na sjednávání Smlouvy o úvěru se za provizi podílel Prodejce jako třetí osoba. Pro posouzení sporu není rozhodující skutečnost, zda Instituce zaplatila Prodejci částku vyšší (87.358,- Kč) než činil Poplatek za sjednání smlouvy (52.415,- Kč), když rozdíl mezi těmito částkami, tj. 34.943,- Kč nešel žádným způsobem k tíži Navrhovatele. Stejně tak Instituce nebyla povinna Navrhovatele informovat o svém smluvním vztahu s Prodejcem, když Navrhovatel neměl vůči Prodejci sám žádné povinnosti.

Tvrdí-li Navrhovatel, že nechtěl čerpat úvěr na Poplatek za sjednání smlouvy (když rozporuje, že by na jeho úhradu neměl peněžní prostředky), neměl Smlouvu o úvěru ve znění, v jakém ji uzavřel, uzavřít. Navrhovatel se totiž s Institucí na úhradě Poplatku za sjednání smlouvy prostřednictvím čerpaného úvěru ve Smlouvě o úvěru dohodl, vyjádřil v textu Smlouvy o úvěru svoji vůli.

Na základě všech shora uvedených skutečností finanční arbitr zamítl Námitky Navrhovatele a Nález potvrdil.

P o u č e n í :

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručený nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci (*v případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabývá nález právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra*).

Podle § 244 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení.

Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

Účastníky soudního řízení jsou v takovém případě pouze Navrhovatel a Instituce (§ 250a občanského soudního řádu).

Odlišně od řízení před finančním arbitrem pak obecně platí, že účastník, který neměl v soudním řízení úspěch, je povinen nahradit druhému účastníku náhradu jeho nákladů vynaložených v souvislosti se soudním řízením (§ 142 odst. 1 občanského soudního řádu), nerozhodne-li soud jinak.

V Praze dne 23. 12. 2015

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr